

25.6.15

לכבוד	לכבוד
מר יהודה ויינשטיין	השר גלעד ארדן
היועץ המשפטי לממשלה	השר לבטחון פנים
בפקס: 02-6467001	בפקס: 02-5308039

שלום רב,

דחוף!!

הנדון: התנגדות למינוי מר בנצי סאו לתפקיד מפכ"ל המשטרה

בעקבות פרסומים בתקשורת לפיהם מר בנצי סאו הינו המועמד העיקרי להחליף את מפכ"ל המשטרה היוצא מר יוחנן דנינו, הרינו פונים אליכם כדלקמן:

1. לפי פרסומים בתקשורת, עולה כי מר בנצי סאו, הממלא כעת תפקיד מפקד מחוז תל אביב במשטרה, הינו אחד המועמדים המובילים להחליף את מפכ"ל המשטרה היוצא מר יוחנן דנינו. כמו כן עולה מהתקשורת שמועמדותו של מר סאו הועברה בימים אלה לבחינה ואישור ראשוני על ידי היועץ המשפטי לממשלה.

2. מר סאו אינו ראוי לכהן בתפקיד חשוב וגבוה כזה וזאת לאור החשד שנמצא נגדו ע"י "ועדת החקירה הממלכתית לעניין בירור ההתנגשויות בין כוחות הבטחון לבין אזרחים ישראלים באוקטובר 2000" (דו"ח ועדת אור) בשל מעורבותו בהרג אזרחים ערבים במהלך ארועי אוקטובר 2000. דו"ח ועד אור מצא מעל לכל ספק סביר כי בעת אירועי אוקטובר 2000 מר סאו פעל באופן המנוגד לחוק ואף בסתירה להנחיות המשטרתיות שחייבו אותו באותה עת ואף קבעה כי מר סאו לא יקודם הן **בדרגתו** והן **בתפקידו** במסגרת המשטרה והמשרד לביטחון פנים. מעורבותו של מר סאו בארועי אוקטובר 2000 והחשדות שנמצאו נגדו ע"י ועדת אור, מביאים למסקנה חד משמעית לפיה עצם שקילת מועמדותו מהווה פגיעה בטוהר המידות ובאמון הציבור ברשויות החוק ושלטון החוק.

3. בזמן אירועי אוקטובר 2000 שימש מר סאו כמפקד מג"ב צפון במשטרת ישראל. הוא פיקד על כוחות משטרה בעת פעילותה של זו באזור אום אלפחם ביום 1.10.2000 וביום 2.10.2000. במהלך יומיים אלה נהרגו באותו אזור שלושה אנשים. ביום 1.10.2000 נורו ונהרגו המנוחים מוחמד ג'בארין ואחמד ג'בארין. ביום 2.10.2000 נהרג המנוח מוסלח אבו ג'ראד. האחרון נהרג מירי אש חיה של צלפים. כמו כן, נפצעו עשרות רבות של אזרחים ביומיים האמורים כתוצאה מפעילות המשטרה, בין השאר, תחת פיקודו של מר סאו.

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ס.ב 8921, هاتف 04-9501610, فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921, טלפון 04-9501610, פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

4. ועדת אור שחקרה את פעילות המשטרה, ואת התנהלות מר סאו בימים המוזכרים, מתחה ביקורת קשה על פעולותיו והחלטותיו במסגרת אירועי אוקטובר 2000 והסיקה, כי על פי הממצאים הרבים שהיו בפניה, **מר סאו היה שותף להוראות בלתי חוקיות שניתנו לצלפים להפעיל ירי של אש חיה כלפי מפגינים בצורה של שלושה צלפים כלפי מטרה אחת.** בסיכום ממצאיה קובעת ועדת אור בעניין אחריות מר סאו לשימוש הבלתי חוקי בצלפים אותם ימים כי:

"בהיותו מפקד מג"ב צפון במשטרת ישראל, ובהיותו מפקד גזרת ואדי עארה בעת אירועי אוקטובר 2000, ביום 2.10.00, בשעות הצהריים, היה אחראי, או שותף לאחריות, להפעלה בלתי מוצדקת של ירי צלפים באש חיה כלפי מיידי אבנים בצומת אום אל-פחם. לבד מכך שעצם הירי נעשה ללא הצדקה וגרם לפגיעה בגוף למספר בני אדם, ראויים להדגשה המעשים והמחדלים הבאים: (א) לא היה צידוק למתכונת הירי, בו ירו שלושה צלפים בעת ובעונה אחת לעבר כל מיידה אבנים; ... (ג) מנסיבות העניין בכללותן עולה, כי ירי הצלפים בוצע למטרות הרתעה ופיזור הפרות סדר, בניגוד להוראות המשטרה וללא הצדקה; (ד) לפני ביצוע ירי הצלפים, לא ניתנה אזהרה לאזרחים שהשתתפו במהומות על הכוונה לעשות שימוש בירי חי, בניגוד לנוהלי המשטרה ובניגוד למתחייב מן הצורך להימנע ככל האפשר מיצירת סיכון מיותר לחיים ולבריאות."

(עמ' 741 לדו"ח ועדת אור)

5. ועדת אור מתחה ביקורת חריפה על מר סאו גם בהקשר להתנהלויות נוספות שלו במהלך אירועי אוקטובר 2000. כך, למשל, היא קבעה כי הוא ניהל מעין לחימה ממשוכת מול אזרחים, ללא הצדקה, ובניגוד למדיניות המשטרה באותו מקום ובאותה עת. כתוצאה מפעילות זו של המשטרה בהנהגתו של מר סאו, נורו ונהרגו שני אזרחים, ונפצעו רבים אחרים. ועדת אור קבעה בהקשר זה כי:

"בהיותו מפקד מג"ב צפון במשטרת ישראל, ובהיותו מפקד גזרת ואדי עארה בעת אירועי אוקטובר 2000, ניהל ביום 1.10.00 בצומת אום אל-פחם שעל כביש 65 (כביש ואדי עארה) עימות ממושך, שארך שעות, מול אזרחים שהשתתפו במהומות. זאת ללא שהיתה לכך הצדקה בנסיבות המקרה, ובניגוד למדיניות המחוז כפי שגובשה באותו בוקר, לסגור צירים שבהם יהיו מהומות. בעימות שנוצר כתוצאה מן הפעילות שעליה הורה ופיקד, נהרגו שני אזרחים ונפצעו רבים."

(עמ' 740 לדו"ח הועדה)

6. עוד הוסיפה ועדת אור בעניין זה וקבעה כי (עמ' 742 לדו"ח הועדה):

"בהיותו מפקד מג"ב צפון במשטרת ישראל, ובהיותו מפקד גזרת ואדי עארה בעת אירועי אוקטובר 2000, ביום 1.10.00, פעל ללא הצדקה ובניגוד למדיניות והנחיות פיקוד המחוז שלא להיכנס ליישובים ערביים בעת ההפגנות, ושלח כוח שוטרים לתוך אום אל-פחם כדי לתפוס בניין המכונה 'הבית האדום'. שוטרי הכוח ניהלו סביב הבית עימות שארך מספר שעות עם אזרחים שהשתתפו במהומות. במהלך אותו עימות נורו כמויות גדולות של כדורים מצופים גומי, ואף אש חיה. כתוצאה מכך, נהרגו שני אזרחים ונפצעו רבים."

7. לאחר שקבעה ועדת אור את הממצאים הקשים ביותר לגבי דפוס פעולתו והחלטותיו של מר סאו, היא הגיעה למסקנה ברורה וחד משמעית בדבר חוסר האפשרות לקדמו בדרגה או בתפקיד למשך ארבע שנים לפחות, החל מיום פרסום דו"ח הועדה (1.9.2003). לפי ועדת אור (עמ' 743 לדו"ח הועדה):

"אנו ממליצים כי הוא לא יקודם בדרגתו או בתפקידו הנוכחיים, לתקופה של ארבע שנים מיום מתן דין וחשבון זה."

8. דו"ח ועדת אור פורסם ביום 1.9.2003. שבועיים לאחר מכן, ביום 14.9.2003, קיבלה ממשלת ישראל החלטה עקרונית לאמץ את דו"ח ועדת אור. יתר על כן, בכל האמור לתפקוד, מעמד, ועתיד נושאי משרה, לרבות נושאי משרה במשטרה, אישרה הממשלה את החלטה 772 מיום 14.9.03 בה קיבלה את כל המלצות ועדת אור, במפורש.

9. יצויין, כי החלטת היועמ"ש משנת 2008 שלא להגיש כתבי אישום נגד המעורבים בהרג וביניהם מר סאו, התבססה בעיקר על העדר ראיות מספקות להרשעה. כך ללא קשר לנכונותה של החלטת היועמ"ש, היא לא התבססה על העדר אשמה כי אם על חוסר ראיות. ולכן סגירת התיק אינה כשלעצמה תעודת הכשר למינוי.

10. בסוף חודש מאי 2006 ולאחר פרסום מינוי של מר סאו לתפקיד ראש מטה המבצעי של השר לביטחון פנים, עתר מרכז עדאלה כנגד המינוי הנ"ל בשל הטעמים שפורטו לעיל ומעורבותו של מר סאו בהרג אזרחים ערבים. העתירה התקבלה ומינויו בוטל בשל היותו נוגד המלצות ועדת אור אשר אומצו ע"י המשטרה (בג"ץ 4585/06 ועדת משפחות הרוגי אוקטובר 2000 נגד השר לבטחון פנים (פסק דין מיום 24.10.06)).

11. יודגש, כי המלצת ועדת אור אמנם קבעה כי מר סאו לא יקודם בתפקיד לתקופה של ארבע שנים, ואמנם תקופה זו עברה, אך אופי ומהות התפקיד בו עסקין כעת מחייב אימוץ המלצת ועד אור גם כעת. קצין שנמצא חשוד במעורבות הרג אזרחים ערבים, וגם אם לא הוגש נגדו כתב אישום, אינו ראוי להתמנות לתפקיד כל כך בכיר כמו מפכ"ל המשטרה. תפקיד בכיר זה מחייב כי מי שמאיישו חייב להיות נקי ונטול כל מעורבות פלילית בעבר.

12. הדברים מקבלים משנה חשיבות בשל הסמכות הרמה והגבוה שיש לתפקיד זה בכל הנוגע ליחס המשטרה עם האוכלוסייה הערבית. תפקיד כזה מחייב את נושאו לנהוג בהגינות, בשוויון, ללא משוא פנים וללא שרירות וזאת עפ"י כללי המשפט המנהלי. מעורבותו של מר סאו בהרג אזרחים ערבים, בארועי אוקטובר 2000, שהיו ארועים מכווננים ביחס שבין המשטרה בפרט והמדינה בכלל לבין האוכלוסייה הערבית ולהן השלכות שליליות עד עצם היום הזה, מביאה למסקנה חד משמעית כי מר סאו אינו ראוי לכהן בתפקיד זה. כמו כן מי שהפעיל צלפים בניגוד להנחיות המשטרה אז וגרם להרג אזרחים, אינו יכול להתמנות לתפקיד כזה וליתן בעצמו הנחיות לשוטרים אחרים תחתיו.

13. ועוד, תפקידו של מפכ"ל משטרה מחייב עבודה עם האוכלוסייה הערבית והנהגתה וזאת כנהוג במשך שנים רבות. בתור הארגון שייצג את המשפחות השכולות שאיבדו את יקיריהן בארועי אוקטובר 2000 וכן מי שייצג את ההנהגה הערבית וניתן לומר בוודאות כי קיימת מוסכמה ברורה וחד משמעית, לפיה אין אמון בקרב הציבור הערבי בבנצי סאו.

14. מבחינת האוכלוסייה הערבית, בנצי סאו הוא האחראי להרג בניה ומקומו אמור להיות מאחורי סורג וברית. בהקשר הזה אין אפשרות כלשהי לשיתוף פעולה בין מר סאו לבין החברה הערבית והנהגתה. חשוב לציין, כי תפקיד המשטרה בחברה שסועה והיחס שלה עם המיעוט הינו קריטי ביותר. מחקרים רבים עוסקים בסוגייה זו, ומוסכם על הכל כי אמון בסיסי בין הנהגת המשטרה והנהגת המיעוט הערבי שממילא סובל מיחס מפלה, הינו מכריע. לכן מינויו של מר סאו הינו פסול ביותר מבחינה זו. על תפקיד המשטרה וחשיבות קיומו של אמון ציבור כלפיה במיוחד בחברה משוסעת ראו: אורי גופר וגאי בן-פורת, **שיטור בחברה משוסעת**, יוזמת קרן אברהם (פרדס הוצאה לאור, 2013).

15. לכן, עולה חשד רציני וכבד כי עצם שקילתו מועמדותו של מר סאו, מהווה פגיעה בטוהר המידות ובאמון הציבור ברשויות השלטון ובשלטון החוק. עקרון טוהר המידות חייב להיות אחד השיקולים העיקריים בבחינת מועמדות מועד/ת לתפקיד מפכ"ל המשטרה. כך נקבע בהחלטת הממשלה מס' 91 מיום 30.5.06 שהקימה את הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים מיוחדים בכירים, ביניהם התפקיד הנדון כאן ובה נקבע כי "מטרת עבודתה של הוועדה בנושא המינויים היא להבטיח את טוהר המידות, ובין השאר, כי לא ייעשו מינויים לא ראויים מסיבות כגון: זיקה אישית, זיקה עיסקית או זיקה פוליטית לגורמים בממשלה." (על החובה להבטיח טוהר המידות במינויים של תפקידים בכירים ראו פסק הדין שניתן לאחרונה בעתירתו של מר משה אשר בהקשר למינויו לראש רשות המסים: בג"ץ 8134/11 **אשר נגד שר האוצר**, פסק דין מיום 29.1.12 וכן ראו: בג"ץ 1570/07 **עמותת "אומץ" נגד השר לביטחון פנים**, פסק דין מיום 25.2.07).

16. בהקשר זה ולעניין החובה שמועמד למפכ"ל משטרה חייב להיות מועמד שלא יפגע באמון הציבור, ראו: בג"ץ 7074/93 **סויסא נגד היועץ המשפטי לממשלה**, פד"י מח(2) 749 (1994). ראו גם עניין ח"כ שריד ס קבע בית המשפט הנכבד כי מינויו של אהוד יתום לראש המטה ללוחמה בטרור עלול לפגוע באמון אזרחים רבים, יהודים וערבים, ברשויות השלטון ושלטון החוק (בג"ץ 4668/01 **ח"כ שריד נגד ראש הממשלה**, פד"י נו(2) 265 (2001)). וכך גם בעקבות הגשת עתירה לבג"ץ נגד מינויו של מר יואב גלנט לרמטכ"ל, בוטל מינויו של מר גלנט עקב מעורבותו במעשה שלא הוגש בגינו כתב אישום אך נתפס כבלתי ראוי ואשר היה עלול לפגוע באמון הציבור (בג"ץ 6770/10 **התנועה הירוקה נגד ממשלת ישראל**, פסק דין מיום 7.2.2011).

17. לאור האמור לעיל הנכם נדרשים לבטל את מועמדותו של מר סאו לתפקיד מפכ"ל המשטרה ונודה לקבלת עמדתכם לפנייתנו בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

סאוסן זהר, עורכת – דין

חסן ג'בארין, עו"ד